

Ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*) v potravě káně lesní (*Buteo buteo*)

Common Buzzard (Buteo buteo) preying on the Muskrat (Ondatra zibethicus)

Jiří Rejl

Městský úřad Přelouč, odbor životního prostředí, Masarykovo nám.25,
535 01 Přelouč; e-mail: jiri.rejl@mestoprelouc.cz

Složení potravy káně lesní (*Buteo buteo*) se mění v průběhu roku i mezi jednotlivými roky v závislosti na její nabídce a dostupnosti (VOŘÍŠEK *et al.* 1997). Všeobecně v potravě převládá hraboš polní (*Microtus arvalis*). Další druhy kořisti závisí především na populační početnosti hraboše polního a jsou to především mláďata pěvců, myšice (*Apodemus* spp.), normík rudý (*Clethrionomys glareolus*), hmyz, plazi, krtek obecný (*Talpa europaea*). Z lovné zvěře, která je kání aktivně ulovena, byla v potravě zjištěna mláďata zajíce polního (*Lepus europaeus*; VOŘÍŠEK *et al.* 1997). Kořist větších rozměrů (např. pes domácí *Canis domesticus*, srnec obecný *Capreolus capreolus*, ale i dospělý zajíc polní *Lepus europaeus*) je reálnější hodnotit jako požívání mršin, popř. jako odebírání potravy jiným dravcům (HUDEC & ŠTASTNÝ 2005).

Dne 14.12.2007 jsem východně od obce Pšánky (okres Hradec Králové, kvadrát 5759, koordináty 50°18'N 15°38'E, nadmořská výška 255 m) pozoroval kání lesní s ulovenou ondatrou pižmovou (*Ondatra zibethicus*). Vlastní pozorování proběhlo následovně: Od Chlumského potoka, na jehož březích v této části rostou rákosové porosty, vzlétla káně a v pařátech nesla kořist, která byla na první pohled podstatně větší než hraboš. Let byl nízký a namáhavý, což bylo pravděpodobně způsobeno vahou kořisti. Vzdálenost, jakou káně s ondatrou letěla, byla cca 50 m. Při přeletu silnice (Pšánky – Stračovská Lhota) káně kořist upustila. Příčinou byl nejspíše blížící se osobní automobil bílé barvy řízený mou osobou. Díky tomu jsem mohl určit, že se jednalo o ondatru pižmovou. Délka těla ondatry byla 25 cm a délka ocasu 19 cm. Pro srovnání, ANDĚRA & HORÁČEK (1982) uvádějí délku těla 25–40 cm a délku ocasu 19–29 cm. Podle tělesných rozměrů tedy usuzuji, že se jednalo o odrostlé mládě. Pohlaví ondatry jsem neurčil.

V dostupné literatuře, která se zabývá potravou káně, jsem se s tímto druhem savce jako složkou potravy káně nesetkal (FERGUSON–LEES & CHRISTIE 2001, MELDE 1983, UTTENDÖRFER 1939). Tuto skutečnost jsem také konzultoval s dalšími ornitology, především se specialisty na dravce (Tomáš Bělka, Bohuslav Kloubec), a ti mi potvrdili, že se jedná spíše o výjimku. Přestože jsem nepozoroval vlastní ulovení ondatry kání, je podle mého názoru velmi pravděpodobné. Usuzuji tak podle rány na krku, jejíž kraj byl potřísněn krví. V okolí se jiný druh dravce nepohyboval. Ondatra byla „čerstvá“ a proto se nedomnívám, že by se jednalo o sběr mršiny nebo o odebrání kořisti jinému predátorovi.

Souhrn

Článek popisuje pozorování káně lesní (*Buteo buteo*) s ulovenou ondatrou pižmovou (*Ondatra zibethicus*) dne 14.12.2007 u obce Pšánky (okres Hradec Králové). Čerstvá rána na krku ondatry a nepřítomnost jiného dravce na lokalitě v době pozorování nasvědčují tomu, že káně ondatru ulovila sama a že se nejednalo o mršinu ani o kořist ukradenou jinému predátorovi. Podle tělesných rozměrů se jednalo o odrostlé mládě ondatry.

Summary

In this paper, I describe an observation of the Common Buzzard (Buteo buteo) with a captured Muskrat (Ondatra zibethicus) on the 14th December 2007 near Pšánky village (Hradec Králové district, coordinates 50°18'N 15°38' E, altitude 255 m; a brook with reeds in a rural landscape with sparse forests and little villages). I was able to check the prey, because the raptor abandoned it after a short-distance flight, probably due to its weight. Fresh injury on the Muskrat and an absence of another raptor at the place indicate that the Buzzard captured the Muskrat rather than found it dead or stole it from another predator. Based on the body size, the preyed Muskrat was an immature individual.

Literatura

- ANDĚRA M. & HORÁČEK I. 1982: Poznáváme naše savce. *Mladá fronta, Praha.*
- FERGUSON-LEES J. & CHRISTIE D. A. 2001: Raptors of the world. *Christopher Helm, London.*
- HUDEČ K. & ŠTASTNÝ K. (eds) 2005: Fauna ČR. Ptáci 2/I. *Academia, Praha.*
- MELDE M. 1983: Der Mausebussard. *A. Ziemsen Verlag, Wittenberg – Lutherstadt.*
- UTTENDÖRFER O. 1939: Die Ernährung der deutschen Raubvögel und Eulen und ihre Bedeutung in der heimischen Natur. *Neumann, Neudamm.*
- VORÍŠEK P., KRIŠTÍN A., OBUCH J. & VOTÝPKA J. 1997: Potrava káně lesní v České republice a její význam pro myslivost. *Buteo* 9: 57–68.